

две слушаонице као и смештај администрације и наставника у неколико просторија у згради поменутог факултета. Матична комисија је обавила и многе друге текуће послове а донела је и неке од најважнијих нормативних аката факултета који су били неопходни за почетак редовног рада у њему. При томе се имало у виду да ови акти имају привремен карактер и да ће редовни факултетски самоуправни органи донети своје акте о свим питањима управљања и рада факултета.

Матична комисија се налази непосредно пред завршетком свог рада и може се очекивати да ће већ у летњем семестру текуће школске године Правни факултет у Титограду имати своје редовне органе управљања чиме ће се окончати и ова почетна фаза живота и рада најмлађег правног факултета у нашој земљи.

Др Павле Димитријевић

ЧЕТРАДЕСЕТ ДЕВЕТИ КОНГРЕС НЕМАЧКИХ ПРАВНИКА

Од 19. до 22. септембра 1972. године одржан је у Диселдорфу 49. конгрес немачких правника, који је окупио око 2.500 учесника и изванредан број гостију из 17 држава. Његов организатор је Удружење „Конгрес немачких правника“, основано 1860. године са сврхом да на научној основи истражује потребе за изменама и допунама немачког правног поретка, да јавности износи предлоге за даљи развој права и да негује живу размену мишљења међу немачким правницима. У тематском погледу конгрес се одликује тесном повезаношћу савремене правне науке са правном политиком и праксом Савезне Републике Немачке, али његов рад и резултати имају несумњиво и даљи домет теоријског и примењеног интересовања.

Конгрес је радио у осам радних група, од којих је свака обрађивала одређену тему једне правне области. Рад се одвијао на темељу генералног реферата и по правилу још два допунска реферата, с тим што је генерални реферат презентирао у потпуности, а допунски реферати посредством теза и краћих излагања њихових аутора. После опсежних дискусија рад је завршен доношењем закључака, који се одликују углавном препорукама законодавцу у погледу правне политике и изградње правног система. На крају су учесници конгреса могли да саслушају веома интересантно предавање професора др Петера Бадурa о својини у савременом уставном праву.

На дневном реду биле су следеће теме: о законском праву наслеђивања и законитом делу; о праву својине у градском грађевинском подручју; о кривичноправним средствима за успешније сузбијање привредног криминалитета; о целисходности доношења законских одредаба о оснивању и унутрашњем уређењу новинских предузећа и других предузећа медијума информисања ради заштите слободе штампе; о социјалном обештећењу у случају личних штета за које заједница сноси повећану одговорност; о целисходности да се изменом устава формира надлежност савеза у доношењу оквирних прописа о општинама; о одредбама пореског права у погледу кретања имовине повезаних друштава, а с обзиром на право о друштвима; и најзад о стању и могућностима истраживања правосудја.

Приказивање овако разноврсног програма премаша могућности једног учесника, стога ћу остати у границама властите специјалности. Биће речи о раду кривичноправног одељења, наиме о теми које се кривичноправне мере могу да препоруче за успешније сузбијање привредног криминалитета. Главни реферат је поднео професор др Клаус Тидеман (Klaus Tiedemann), а допунске реферате професор др Петер Нол (Peter Noll) и др Херберт Шефер (Herbert Schäfer).

У настојањима да нам изложи појам привредног криминалитета и привредног кривичног права проф. Тидеман је прибегао криминолошко-социолошком описивању, наиме он се ослонио на Садерландову (Sutherland) формулу као радну хипотезу, да се ради о кривичном делу извршеном од угледне личности, високог друштвеног положаја, у оквиру њеног позива. Реч је о личностима одређених друштвено-економских шихта. Овакав прилаз одређивању појма привредног кривичног дела није могао да да потребне резултате, што је сасвим разумљиво. Класично правило кривичног права тражи да се побе од људског дела као појаве, односно у потребном обртну од кривичноправно заштићеног добра. Ово добро су друштвени односи одређеног привредног система или другим речима одређени привредни односи датог друштва-државе. Нешто опширније, ради се о организацији, управљању и функционисању одређеног привредног система. Тежиште је на угрожавању односно повреди правноекономски регулисаних привредних делатности. Имовина и имовински ефекат као и сам учинилац остају у извесној сенци, и могу се јавити као посебна обележја квалификованих облика основних бића привредних кривичних дела. Због свега овог код проф. Тидемана је изостао општи и основни појам привредног кривичног дела. Ни његови кореференти нису одредили овај појам. Истина генерални референт указује на наиндивидуални карактер правног добра народне привреде, односно државно установљеног и правно заштићеног и руковођеног привредног поретка. Међутим, он не продубљује ову проблематику и у крајњој линији се опредељује за поступак енумерације када се ради о сагледавању привредног криминалитета, при чему се ослања на постојеће кривично законодавство.

Као последица овог и оваког става презентирана су нам кривична дела из области заштите конкуренције у привреди, кредитирања и финансирања привреде, новчаног и платног промета, тржишта капитала, рачуноводственог пословања и неких других области. Но, на овај начин је у сваком случају изостао научни систем како привредног криминалитета тако и привредног кривичног права. Због овога су настале и тешкоће у сагледавању обима и кретања, наиме светлих и тамних бројки привредног криминалитета. Тако се може рећи да се питању кривичноправних мера за успешније сузбијање привредног криминалитета пришло с позиција искусственог знања. Недовољно је сагледана теоријска страна кривичног феномена у привредном систему и његова повезаност са нужним мерама за успешну превентивну и репресивну борбу против привредног криминалитета.

Референти су изнели бројни каталог мера за успешније сузбијање привредног криминалитета. Ове мере спадају углавном у област организације кривичног правосуђа и кривичног поступка у свим њиховим елементима. Дискусија је многе од ових мера ближе осветлила и одредила. Остаје нам да се осврнемо на предложене мере како су оне дошле до изражаја у закључцима, односно истаћићемо најзначајније од њих.

Предложено је оснивање криминолошког центра, који би се бавио интердисциплинарним проучавањем привредног криминалитета и који би тесно сарађивао са органима кривичног правосуђа и управе. Истовремено се сматра да је потребно оформити скупштинску анкетну комисију са задатком истраживања чињеница које су неопходне за припремање одговарајућих мера против привредног криминалитета.

Сматра се да су неопходне јединствене поставке у раду државног тужилаштва и тесна сарадња између њега и кривичне полиције као и других потражних органа. Исто тако је потребно посебно образовање ових кадрова и висока опремљеност свих служби откривања и сузбијања привредног криминалитета. При овом треба повећати у потребној мери и број службеника.

Нужна је и тесна сарадња између финансијских органа и државног тужилаштва. Нешто шире овде је било речи о банкарској, финансијској и пореској тајни, наиме о њиховом откривању у одговарајућим случајевима привредног криминалитета. Међутим, није се формирала већина за

радикално решење, већ се предлог ограничио на пружање обавештења у пркос пореске тајне, ако се ради о опште штетним привредним кривичним стварима, ако се од односног лица не могу добити потребни подаци у склопу испуњавања законских дужности, као и ако односно лице да сагласност.

У погледу инкриминације препоручује се изградња поједностављених, јасних и што одређенијих бића привредних кривичних дела.

Гоњење привредног криминалитета треба појачати. У вези с свим препоручује се растерећење правосуђа и полиције од багателних ствари.

Што се тиче кривичног поступка сматра се целисходним скраћивање претходног кривичног поступка и опште настојање за убрзањем читавог поступка.

Ово би било и најглавније што је изнесено у закључцима. Но, мора се рећи да је све то било и јако много и веома корисно разрађивано, те за свако ближе интересовање треба упутити на потпуне конгресне материјале, које је издала издавачка кућа С. Н. Веck из Минхена (Verhandlungen des 49. Deutschen Juristentages. Verlag, С. Н. Веck, München 1972).

Још нешто, показује се да проблематика привредног криминалитета и борбе против њега поред особености које остају у границама једне државе има много чега што намеће међународно интересовање и сарадњу.

Др Драгољуб В. Димитријевић